

1 De islamkoffer (2006)

De islam en islamgelovigen vormen een belangrijk onderdeel van onze samenleving. Het kan nuttig en wenselijk zijn dat oudere kinderen en jongeren op een niet sloganmatige wijze kennis maken met de tweede grootste wereldgodsdienst die het sterkst van alle vooruitgaat. Iedereen oordeelt zelf op welke wijze dit kan gebeuren. Enkele lessen, een project, maken van een maquette, kunstgeschiedenis,...

Deze islamkoffer wil voor de oudste klassen gewoon en buitengewoon lager onderwijs en voor het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs een didactische hulp daarbij zijn.

Je vindt in de koffer:

- zestien **lesfiches** over precies omschreven inhoud. Je kiest zelf over welke onderwerpen je het wil hebben. Sommige zijn duidelijk voor het secundair onderwijs.
- 66 **kleurfoto's** op A3-formaat ter illustratie. Bij elke lesfiche wordt naar bepaalde van deze foto's verwezen. Deze kunnen ook dienen voor een 'tentoonstelling' waarop eventueel ook ouders kunnen uitgenodigd worden.
- 37 **voorwerpen** en (documentaire) **boeken of infomappen**. Een paar van de boeken vormen – voor wie dit wenst – een verdere bron van informatie. Het kan nuttig zijn vooraf even na te gaan welke boeken en documentaire mappen in de koffer steken. Ook op internet is veel informatie te vinden.
Naar de voorwerpen wordt bij elke lesfiche verwezen. Een paar voorwerpen zijn niet gebonden aan een lesonderwerp, maar kunnen de algemene belangstelling vergroten, bv. de djalaba, het moslimpotsje, de hoofddoek.

Deze moslimkoffer werd samengesteld door Guido Debonnet, priester-medewerker aan De Bron.

Ik ben evenwel geen 'specialist'! Wie aan- of opmerkingen heeft of verdere suggesties, mag ze kenbaar maken. In de mate van het mogelijke zullen correcties aangebracht worden en zal op suggesties ingegaan worden.

Een extra dank aan Gaby Quicke, voormalig professor aan het Grootseminarie te Brugge, die zijn cursus "Islam en christendom" welwillend ter beschikking stelde voor de islamkoffer.

Voorwerpen in de islamkoffer Bibdoc De Bron, Harelbeke

- 1 Grote ophangposter (120x70cm.): De bedevaart met duizenden gelovigen rondom de ka'aba in Mekka.
  - 2 Ophangposter (70x45cm): een globaal overzicht van de moskee met ka'aba in Mekka en duizenden pelgrims.
  - 3 Ophangposter (70x45cm): De islam-geloofsbelijdenis (centraal) en eromheen het troonvers 2:255 (256) uit de koran: 'God. Er is geen God dan Hij. De levende. De Zelfstandige. Hem overkomt sluimer noch slaap. Aan Hem behoort wat in de hemelen en op aarde is. Wie is het die bij Hem voorspreekt behalve met Zijn Verlof? Hij kent wat voor hen is en wat achter hen is. En de mensen omvatten niets van Zijn Kennis behalve wat Hij wil. Zijn zetel is uitgebreid over de hemelen en de aarde en niet drukt de bewaring van die beide Hem neer. Hij is de verhevene en geweldige.
  - 4 Poster (70x45 cm): 8 foto's om de rituele wassing aan te leren (de woedoe) en 11 foto's om het ritueel gebed aan te leren (de salaas).
  - 5 Poster (75x50 cm): de 99 godsnamen (in het Arabisch en in het Turks vertaald).
  - 6 Tapijtje met de 99 godsnamen in het Arabisch rondom de naam.
  - 7 Gebedstapijtje met een kompas dat de richting naar Mekka aangeeft.
  - 8 Koranstaander in hout om de koran op te leggen tijdens het lezen van de koran.
  - 9 Maquette van de ka'aba (met bovenin een koran in het arabisch).
  - 10 Kleine maquette van de Almasjid Alnabawi- moskee (met onderaan een boekje met uitleg in het Arabisch en in het Engels): de moskee die Mohammed gebouwd heeft: de honorabele moskee van de Profeet.
  - 11 Kruikje met water uit de zem-zem-bron.
  - 12 Twee witte doeken (onafgeboord) die de kledij van de man uitmaken voor de bedevaart in Mekka. In dit doek wordt de moslim begraven.
  - 13 Witte hoofddoek te dragen na de eigenlijke bedevaart in Mekka.
  - 14 Beige djalaba (islamitisch kleding).
  - 15 Potsje voor moslims
  - 16 Gebedssnoer met 99 kralen.
  - 17 Gebedssnoer met 33 kralen.
  - 18 Halskettingetje met kleine koran als sieraad te dragen.
  - 19 Halshangertje met touwtje en een koranvers.
  - 20 Versiering voor de auto: de halve maan en de vijfpuntige ster: symbolen van de islam.
  - 21 Versiering om thuis op te hangen met enkele teksten uit de koran.
  - 22 DVD (41') met alle uitleg en voorschriften voor het houden van bedevaart "Rituelen van de Hadj en de Umrah." Nederlands ondertiteld.
  - 23 Tube hennapasta om de handen te versieren.
  - 24 Handje van Fatima (symbool voor de sjiiten)
  - 25 66 gelamineerde foto's op A-3-formaat.
- Boeken:**
- 26 De koran (in een lederen etui).
  - 27 Boek voor de kleine moslim – deel 1 (groene kaft).
  - 28 Boek voor de kleine moslim – deel 2 (oranje kaft).
  - 29 Mohammed is mijn profeet (Boek voor kleine moslims) – witte kaft.
  - 30 Ik leer bidden (Boek voor kleine moslims) – groene kaft.
  - 31 De Hadj – de bedevaart.
  - 32 Gids voor Gebed.
  - 33 Grote rituelen in de wereldgodsdiensten (DF., Leuven).
  - 34 Cursus Islam prof. Gaby Quicke, Grootseminarie Brugge.
  - 35 Frans Hitchinson, De ontmoeting. Islam godsdienstonderwijs basisschool.
  - 36 Keuzelijst 28: Video's, cd-roms, dvd's, prenten en boeken over de ISLAM in Bibdoc De Bron (juli 2006). Voor een geactualiseerde lijst: zie www.debron-har.be : kies 'bibdoc' en daarna 'keuzelijsten'.
  - 37 16 (+2) gelamineerde lesfiches opgemaakt door Guido Debonnet.

Onderwerpen van de 16 lesfiches en de 66 kleurfoto's op A-3-formaat

Bij lesfiche 1: het leven van Mohammed en het uitwijken naar Mekka, de hidjra

- 1/1 handelaars zoals in de tijd van Mohammed
- 1/2 grot in het hiragebergte waar Mohammed zijn openbaringen ontving
- 1/3 bedevaarders bezoeken de grot waar M. zijn openbaringen ontving
- 1/4 kaart Arabisch schiereiland
- 1/5 Mohammeds 'hemelvaart' in Jeruzalem

Bij lesfiche 2: Allah

- 2/1 moslim schildert arabeskenversiering koranverzen
- 2/2 muurversieringen uit de plantenwereld
- 2/3 vlag Saoedi-Arabië met de shahada of geloofsbelijdenis

Bij lesfiche 3: Het ontstaan en het omgaan met de koran

- 3/1 schitterende handgeschreven koran
- 3/2 prachtig gedrukte koran, open op soera 1 en 2
- 3/3 koranlezen door moslim, de koranstaander is zichtbaar
- 3/4 een jongentje leest de koran

Bij lesfiche 4: De moskee

- 4/1 plattegrond moskee
- 4/2 moskee Brunei in Z.O.-Azië
- 4/3 binnenzicht moskee met biddende gelovigen
- 4/4 woedoe – rituele wassingen(1)
- 4/5 woedoe – rituele wassingen (2)
- 4/6 de nis in de moskee
- 4/7 mibar of verhoging van waar de imaan de dienst leidt
- 4/8 moëddzin roept op tot gebed
- 4/9 muëddzin roept op tot gebed vanuit de minaret
- 4/10 moskee maken (1)
- 4/11 moskee maken (2)

Bij lesfiche 5: Het ritueel gebed: de salaad

- 5/1 de salaad in de woestijn
- 5/2 ritueel gebed op straat

Bij lesfiche 6: De bedevaart naar Mekka

- 6/1 reuzenmoskee Mekka met de ka'aba
- 6/2 ka'aba met enkele pelgrims
- 6/3 de zwarte steen in de ka'aba
- 6/4 bedevaarders naar Mekka
- 6/5 kledij van mannen voor bedevaart Mekka (1)
- 6/6 kledij mannen bedevaart Mekka (2)
- 6/7 kaartje met de drie plaatsen van de bedevaart Mekka
- 6/8 stenen verzamelen om naar de zuilen te gooien Muzdalifah
- 6/9 bekogelen van de duivelszuilen
- 6/10 detail van de kiswa (stuk van het kleed over de ka'aba)

Bij lesfiche 7: Suikerfeest en Offerfeest

- 7/1 nieuwe kleren voor het suikerfeest
- 7/2 feest bij het einde van de algemene bedevaart naar Mekka
- 7/3 cadeaus geven met eid

Bij lesfiche 8: De jihad of heilige oorlog – geen foto's

Bij lesfiche 9: eten en drinken; alcohol en roken

- 9/1 een maaltijd thuis

Bij lesfiche 10: Soennieten en sjiieten – geen foto's

Bij lesfiche 11: De vijf zuilen van de islam

- 11/1 de vijf zuilen grafisch voorgesteld
- 11/2 de aalmoes (zakaat) wordt in de offerblok gestopt
- 11/3 het verbreken van de vasten na de ramadan

Bij lesfiche 13: de koran leren lezen

- 13/1 kinderen worden onderwezen in de islam
- 13/2 kinderen koranschool openlucht in het sultanaat Oman
- 13/3 leesplankje Arabische letters om koran te leren
- 13/4 jongen uit Soedan leert gedeelten van de koran te schrijven
- 13/5 een koranklas in een Pakistaans dorp

Bij lesfiche 14: Bijzonderheden in de islam

- 14/1 bismallah-ceremonie eerste maal koran lezen
- 14/2 geschreven tekst bismallah
- 14/3 fluisteren van de naam Allah in het oor pasgeborene
- 14/4 besnijdenisfeest
- 14/5 henna hand beschilderd en versierd
- 14/6 gebedssnoer met 33 kralen
- 14/7 moslimvrouw die de gebedskraal bidt
- 14/8 hand Fatima, symbool van de sjiieten
- 14/9 mavi göz, amulet tegen het boze oog
- 14/10 islamitische begraafplaats in Pakistan

Bij lesfiche 15: De verspreiding van de Islam

- 15/1 grafiek over de wereldgodsdiensten
- 15/2 kaart verspreiding islam over de wereld

Bij lesfiche 16: Varia, o.m. symbolen, heilige plaatsen, versieringsmotieven

- 16/1 halve maan en vijfpuntige ster symbool voor de islam
- 16/2 rotskoepelmoskee in Jeruzalem
- 16/3 drie motieven van versiering
- 16/4 kalligrafie met arabesken
- 16/5 kunstig versierde omslag koran
- 16/6 muurversiering met korantekst
- 16/7 een niet-arabische moslimvrouw

Voorbeeld van een van de 16 infoches: nr. 13 Onderwijs in de koran (exemplarisch)

Wat is een koranschool?

(Foto 13/1: Kinderen worden onderwezen in de koran.)

(Foto 13/2: Kinderen in de koran-openluchtschool in het sultanaat Oman.)

Het woord Koran of Qur'an betekent letterlijk 'recitatie' of 'dat wat voorgelezen moet worden'. Het is het heilige boek van de Islam en bevat volgens dit geloof de openbaringen van God (Allah) aan de profeet Mohammed. De taal van de Koran is het Arabisch. Een Koranschool (madrassa) is een school waar kinderen leren om

teksten van de Koran te daarbij de betekenis van belang. In sommige Koranscholen de enige veel plaatsen is dit een die naast het reguliere

reciteren en te schrijven. Vaak is die teksten van ondergeschikt islamitische gebieden vormen de vorm van onderwijs, maar op vorm van godsdienstonderwijs wordt aangeboden, vergelijkbaar met de

zondagsscholen in de christelijke traditie. Zo moeten Koranscholen in Nederland niet verward worden met islamitische scholen. Moslimkinderen leren de koran op een mooie wijze opzeggen: reciteren. Ze doen dit in navolging van Mohammed die de woorden van de engel Gabriël uit het hoofd leerde. Als je dat zelf ook doet, eer je Allah. Mensen die de hele koran uit het hoofd kennen mogen zichzelf hafiz noemen. Zij genieten zeer veel aanzien en respect.

Leesplankje en schrijfplank (Mali)

Dergelijke schrijfplankjes worden gebruikt op een koranschool. Elke leerling heeft een schrijfplankje. Dat wordt aan beide kanten met een dun laagje klei ingesmeerd. Op dit laagje schrijft de leraar met zwarte inkt en een rieten pen een Korantekst. Als leerlingen de tekst kunnen opzeggen, mogen zij het plankje wassen in een speciale pot. Met het waswater wordt eerbiedig omgesprongen. Gevorderde leerlingen leren de teksten zelf te schrijven. Eerst krast de leraar de letters in het kleilaagje op de schrijfplank. De leerling vult de ingekraste lijnen vervolgens zorgvuldig met inkt in. (Foto 13/3 schrijfplankje)

De Malinese stad Djenné heeft een veertigtal lagere koranscholen. Marabouts, koran-geleerden, verzorgen het onderwijs. Zij geven les in de vestibule van hun huis. Op ongeveer zevenjarige leeftijd kunnen jongens in Djenné naar de koranschool. Ook meisjes volgen koranonderwijs, maar meestal wat korter dan jongens. De koranschool kent geen klassen. Iedere leerling volgt zijn eigen tempo. De kinderen leren de koranteksten opzeggen en schrijven. Over de betekenis van de Arabische teksten leren zij niets.

(Foto 13/4: een jongen uit Soedan leert de koran te schrijven.)

(Foto 13/5: een koranklas in een Pakistaans dorp waar Arabisch niet de voertaal is.)